

CONTINGUT DEL REIAL CADASTRE DE CASTELLAR, 1716

El llibre del Cadastre titulat «Libro del Apeo del Catastro» publicat per J. Pinyot i Garròs¹ està constituït en dues parts marcadament diferents, la primera i més àmplia és el Cadastre de 1716 de Castellar efectuat i portat a terme per en José Patiño y Rosales, i la segona part pel Cens de 1723 realitzat sota les ordres de l'intendent General de Catalunya en José de Pedrajas (1720-1724).

El Cadastre de 1716 conté, alhora, dues parts, la primera és en llengua catalana i està constituïda per la informació més important sobre les terres, les cases, els animals, els oficis, els molins del terme, mentre que la segona part, redactada en castellà, tracta del qüestionari de Patiño amb 32 preguntes i les seves corresponents respostes, la més extensa de les quals és la que descriu les famílies del poble. (Una descripció amb poques dades d'estadística i algunes errades.)

El Cens de 1723, redactat en llengua castellana, és una relació de les famílies del terme, concretament, dels caps de casa i dels fills mascles.

ESTUDI DEL CADASTRE

Un estudi del Cadastre únicament des del punt de vista demogràfic (fertilitat, matrimoni...) no seria tan sols d'informació incompleta sinó fins i tot equívoca, car, com ja hem dit, la informació demogràfica que ofereixen les dues parts d'aquest Cadastre (la resposta n.º 25 del qüestionari de Patiño de 1716 i el Cens de 1723 de Pedrajas) són ambdues parts molt diferents, és a dir, utilitzen diferents variables i aporten informacions diferents que no complementen, si més no, del tot, per no dir que per un estudi queden fragmentades i no podem oblidar tampoc que el Cadastre era bàsicament un document per a la fiscalització de la riquesa. Malgrat tot, no podem menysprear aquestes dades informatives de la població que poden ser útils si les analitzem des de la vessant de les estructures de població en aquests dos anys, 1716 i 1723, o bé de 1787,² estructures però, que hauran d'estar necessàriament relacionades amb el seu corresponent marc socio-econòmic, per tal que tots aquests aspectes tinguin una validesa a l'hora d'extreure'n unes conclusions.

Aquest, doncs, ha estat el principal objectiu que he intentat en el present treball, veure com unes determinades dades que s'observaven en l'estructura de la població, eren o no causa o efecte i de quina forma s'influenciaven en relació a altres dades del mateix Cadastre (terres, cases, conreus, oficis...) i amb altres dades de fonts documentals i arxivístiques de diferent naturalesa (Notarial i Jurídica): aquestes són els establiments, els contractes matrimonials, els testaments, les tutories, etc. Tot això, sens dubte, en el mar socio-econòmic general de Catalunya.

Per aconseguir aquest propòsit, la informació del Cadastre ha estat estudiada realitzant prèviament un índex de dades a obtenir o bé per a realitzar gràfics estadístics. Aquestes són:

1. **POBLACIÓ:** En el Cadastre de 1716 podem extreure l'estat civil, el tipus i composició familiar; en el Cens de 1723 podrem veure quina era l'estructura de població per edats de la població masculina.
2. **ECONOMIA:** En el Cadastre de 1716 podem extreure, els oficis, les propietats i propietaris, els conreus, els molins, animals, incloent també la informació dels contractes matrimonials, testaments, establiments, i el règim Senyorial del setcents.

Quan als oficis de la població masculina quedarà incompleta ja que les dones no tenien ofici concret més que el de casa, els fills, i algunes tasques del camp a temporades.

Aquests dos aspectes seran comparats amb les dades que aporta J. Iglesias³ pel primer terç del segle XVIII i per a finals de segle.

POBLACIÓ DE CASTELLAR EN 1716

En el Qüestionari de Patiño es respon que en el terme hi habiten 147 famílies en les quals s'hi troben vuit-centes vuitanta-una persones. Aquestes 801 persones es distribuïen de la següent forma segons els seus estat civil i edat:

CASATS	131
VELLS	32
VIDUS	21
VIDUES	28
FADRINS *	110
FADRINES *	110
NENS **	286

* Majors de 12 anys.

** 4 d'aquests 286 nens són nadons.

Aquest és el recompte oficial del Cadastre, i si suposem que és real, és a dir, sense haver-hi cap engany, tenim 155 persones inexistents, amagades entre les xifres o bé entre el suposat «error» de càlcul car la suma entre els diferents grups esmentats és de 726 persones i no de 881.⁴ No obstant si volguéssim oblidar aquest error tècnic n'hauríem d'oblidar molts més que he anat constatant.

Per començar, el recompte que he realitzat amb el mateix Cadastre és de 149 famílies enfront de les 147. Un tercer error és la quantitat de persones en cadascun dels grups d'edat i estat civil. El recompte que he realitzat família per família és el següent: